

Nama 2.

Nowema 1913.

Te Kopara.

MARAHATAKA.

1913. NOWEMA.

NOWEMA. 1913.

Ra 13 ka O roh. 31m.4 Ra 28 ka 9 th. rim.4	
1 S	To Hunga Tapu katoa
2 S	Ratapu 24 i muri i to te Tokotoru.
3 M	
4 W	
5 W	
6 W	
7 F	
8 S	Nohopuku.
9 S	Ratapu 25 i muri i to te Tokotoru. Ko te Inoi, Tukituki, Rongopai o te Ratapu 2 i muri o te Whakaaturanga.
10 M	
11 T	
12 W	
13 T	
14 F	
15 S	Nohopuku.
16 S	Ratapu 26 i muri i to te Tokotoru. Ko te Inoi, Tukituki, Rongopai o te Ratapu 3 i muri o te Whakaaturanga.
17 W	
18 T	
19 W	
20 T	
21 F	
22 S	Nohopuku.
23 S	Ratapu 27 i muri i to te Tokotoru. Ko te Inoi, Tukituki, Rongopai o te Ratapu 25.
24 M	
25 T	
26 W	
27 T	
28 F	
29 S	Nohopuku, Mataauranga, Nohopuku.
30 S	Ratapu 1 o te Haerengamal. Anaru, Apotore.* Whakapono a Atanatiu. *He tnei ra, tetahi ra rana o tnei whi (haunga te Ratapu) te karakia tnei mo te Hori i te Rongopai.

UPONO MO TE ATA.		UPONO MO TE AHIANI.	
1 S	Matau 3 ki 10	Hp. 1133-127	Mtau. 5 17
2 M			
3 W			
4 W			
5 W			
6 W			
7 F			
8 S			
9 S	Mika 4 ki 58	Hip. 2 ki 37	Mika 6
10 M			
11 T			
12 W			
13 T			
14 F			
15 S			
16 S	Hapak. 2	Hip. 10 ki 19	Hapak. 3
17 W			
18 T			
19 W			
20 T			
21 F			
22 S			
23 S	Kau. 11 & 12	Hem. 2	Hkat. 2 ki 10
24 M			
25 T			
26 W			
27 T			
28 F			
29 S			
30 S	Iha. 1 Iha. 14	Hoa. 1 35-43	Iha. 2 Iha. 68 ki 17
			Hoa. 120-42

Te Kopara.

NAMA 2.

GISBORNE.

NOWEMA 1913.

"Iti te Kopara, kai takirihiri ana i runga i te Kahikatea."

TE RAU TAU O TE HAHU MAORI.

KO enei kupu torutoru e whai ake ana i nga kupu a to tatou hoa a Peneti i tera putanga o ta tatahu Manu mehemea ana kei te maumahara tonu koutou ki ana korero i reira. Ko te tikanga o aua kupu ana ki ta matou titiro iho tuatahi he whakaohoho i a taua i te iwi Maori kia oho tatou kia timata te whakaaroaro mo tenei take nui whakaharahara; tuarua he kimi i o tatou whakaaro pewhea, pewhea mo te ahua o te whakamahara i taua take. E mihi ana matou ki a Peneti mona i whakaaranga i tenei take, i te whakatakototanga hoki ki o tatou aroaro; he take tino tika, he take e tika ana kia whakaaroarohia e tatou. Tena ra e te iwi whakatika, tahuri ka whakaaroaro. Ma te whakaaroaro anake ka koi ai o tatou mahara ka ngakau nui ai hoki tatou ki te kimi ki te rapu i nga tikanga e tika ai, e rangatira ai hoki ta tatou whakamahara i tenei take nui, take rangatira. Ma te whakaaroaro anake ka titiro a hohonu atu ai tatou ki ona ahuatanga o tenei take, ka koi ai nga mahara i ona painga kua kitea, i nga manaakitanga huhua, nunui hoki kua hua mai i roto ki a tatou. Ma kinei e whiwhi whakamuri o tatou mahara ki te wa i puahoa mai ai te maramatanga o runga ki a tatou i wehea mai ai te ao o te maramatanga e takatu nei tatou i roto e noho nei i runga i te Rangimarie he meatanga na to tatou Matua aroha i te rangi.

Kia aha tatou? Kia kore ianei tatou e whakaaroaro mo tenei take! Kia kore ianei tatou e mahara ki a Te Matenga ki te tangata i hua mai ai enei manaakitanga huhua ki a tatou, te tangata i tuku whakarere mai nei i tona tinana ki te hau-o-kino i runga i te whainga mai, he akiakina na te aroha noa o te Atua i roto i a ia, kia uru atu tatou ki nga painga o te Rongopai o Ihu. Ki te kore tatou e mahara ki tenei mea nui e hoa ma e whakakaitoa ana tatou—e utu ana tatou i te pai i te aroha nui whakabarabara o tera tangata ki te kino.

Kahore rawa he tangata Maori kotahi e noho nei i runga i enei moutere e puta ki waho o tenei take i runga i te mea i putake tonu mai i konei te puahotanga mai o te maramatanga ki enei moutere katoa; ara i runga i te kawenga mai a Te Matenga i te Rongopai. Ahakoa ki te ki te tangata he karanga ketanga tona, ae he tika engari no muri nei koe i karanga ketanga ai, nou ka titiro na o kanohi i a Te Matenga. Nou kua tangohia na te ahi i runga i tou tuara; tae noa ki te hunga whakaarokore titiro korotaha mai ki tenei mea a te whakapono, e ta ma i reka ai ta koutou haereere i roto i enei ra na taua mea e whakaweatia na e koutou, na taua mea e whakatoia mai na e koutou, e katangia mai na.

Otira ko enei kupu whakaohoho e ahu nui ana ki te hunga i piri pono ki te Hahi mai rāno a mohoaonoa nei. Kua kaumatua tatou ki roto o te whakapono, hei te Kirihimete o te tau e heke iho nei ka eke nga tau o te Hahi Maori ki te 100 tau. He aba he whakamahara ma tatou mo tenei mea nui? Kua takoto ano i a Peneti he whakaaro hei whiriwhiringa ma tatou i tana motini i uaki ai i te Hinota Topu o te Pihopatanga o Waiapu. Ko te whakaaro tenei ara i runga i te mea kua pakeke nei te Hahi Maori he mea tika kia aru tatou te iwi Maori i te tauira a to tatou Matua a Te Matenga te "Matua o te Hahi Maori"—kia noho te wairua koingo ki roto ki a tatou (pera me tera i noho ki roto ki a ia) ki te kauwhau i te Rongopai ki nga wahi o te ao kei roto tonu i te pouritanga e noho ana pera mo to tatou ahua i mua. I runga i tena whakaaro he mea tika kia tuku kai-kauwhau te Maori ki era atu wahi o te ao, kia tokorua e haere hei timatanga mahi, a ko aua Maori ma te Hahi Maori ano e whangai. Kei whea te whakamahara tino rangatira i tenei, ko te whakamahara pea tenei e tino manaakitia e Te Matenga mehemea i te ora ano ia. Otira e te iwi kia mahara ma tatou ka mana ai tenei whakaaro, ka tino tutuki ai. Kua tata rawa mai te wa inaianei e whakamaharatia ai tenei 100 tau, ina tonu hoki hei te Kirihimete o te tau e heke iho nei. Tena ra kia tatanga, tena ra kia toto te ngakau. Whakaaro ki nga painga kua whakawhiwhia ki a koe—ka whakaaro kia pono kia tika te whakaaro; kua hei ta te ngakau tutua engari hei ta te ngakau rangatira. Ko te ngakau tutua kaore ia e whakaae i ahu mai i konei ona painga engari te ngakau rangatira. Whakatinanatia te ngakau whakawhetai e noho nei i roto i a tataua ara ko te whakatinana tenei ko te hapai i tenei whakaaro kua whakatakotoria nei ki o tatou aroaro. Ko te tino whakatinanatanga ia ko te huruhuru e rere ai aua kai kauwhau e ora ai te noho me te mahi i te whenua tawhiti. "He ao te rangi ka uhia, he huruhuru te manu ka rere." Tena ra whakamatea o tatou tinana kia takoto i a tatou tetahi tahua oranga mo to tatou Hahi me ana whakahaere a te Kirihimete o te '14. Ma

konei anake ka kaba ai ka tupu ai hoki nga mahi a te Hahi ka kiia ai hoki he Hahi ora. Ma konei ka kaha ai ia ki te tuku i enei tangata e whakaarohia ake nei ki nga wahi kahore ano nei kia uhi te mana o to tatou Ariki o Ihu Karaiti. Kei te noho rite nga tangata mo te haere engari me pewhea e tae ai ki te kore he tuara. Tena ra e ia tangata e ia mema o te Hahi; wahine, tane, kaumatua, tamariki, kuia, korua kei titiro iho koe ki a koe ano, ki ou ngoikoretanga, ki ou rawakoretanga ranei, ka waiho ena mea hei peehi i ou whakaaro awhina, ka waiho hei mea e titiro whakaparahako iho ai koe ki nga kaha kei a koe: engari pikitia te Maunga o te Whakaaro, a e eke koe ki te tili whakatau to titiro ki nga wahi katoa o Aotearoa me Te Waipounamu a hei reira koe te kite ai i ou hoa e mea ai koe ae ara ano ia etahi o matou na. Hei kona koe te mohio ai kaore koe i te tu kore kai-awhina; kaore koe i te tu ko koe anake te rawakore, ko koe anake te ngoikore engari anei, ara, ara atu. Tena iana huibuia nga hua abakoa iti o tatou rawakoretanga me te huihui ano i o tatou ngoikoretanga akuanei ka kite tatou ka whiti aua rawakoretanga hei mea nui e kore nei e taea e tatou te whakaaro inaiane me o tatou ngoikoretanga ka whitikia hei kaha. "Nau te patu, na tetahi, na tetahi atu ka whati te hoa-riri e ki ana ko o tatou tupuna." E te iwi kia kaha ki tenei take; hapainga, awhinatia. Whakaturia nga hua o te ngakau whakawhetai i roto i a tatou mo tatou kua whakawhiwhia ki nga manaakitanga huahua i na roto mai i tenei take. Hangaia houtia to tatou whakapono, whakatakototia e tatou he kaupapa kaore e taea te whakangaueue hei hanganga iho ma nga whakatupuranga kei te heke iho. Ma te Atua tatou katoa e manaaki e whakakaha.

PITOPITO KORERO.

E WHA o nga tangata o Te Rau Kareti i noho mo o ratou Whakamatautau i tenei marama ka hori ake nei ko Tamati te Kanapu raua ko Wiremu Tureia mo te whakamatautau o te Wahanga Tuatoru o nga whakamatautau Pakeha, ko Wana ko Henare Paraone i noho mo te Wahanga Tuarua. Hei tenei marama ka puta nga whakaatu o te pāhitanga korenga ranei i pahi.

Kua tae mai ano tetahi o nga tangata tawhito o Te Rau Kareti ara a Henare Keremeneta o Whanganui, Pihopatanga o Poneke, ki Te Rau nei. E haramai ana ia mo te Kura Piriti. Hei a Tihema nei ka whakapiritia raua ko Tame Katene.

JOHN THORNTON, ESQ.

(Hone Tatana.)

E POURI ana matou i te roa rawa o matou ki te whakaatu i te matenga o tenei tangata rongonui ara o Te Tatana. I tupono tonu tona matenga ki te wa i mate ai hoki tetahi o ana mānaaki, ara te *Pipīwharauoa*, tokorua raua kotahi ano te hekenga atu, no reira ka roa matou ki te tuku whakaatu, ka tatari rano ki te putanga o te Pepa hou. Otira ahakoa roa te wa he kupu ano a o tatou tupuna mo enei tu ahua mate, ara mo te mate ki te tangata rangatira. E mea ana ratou, ahakoa tupungia te urupa o te tupapaku rangatira e te taru whenua ka haere tonu nga tangi, nga poroporoaki, me nga maioha mona, e kore e mutu wawe te mamae me te pouri o te ngakau mona." Waihoki ko Te Tatana he tupapaku tino rangatira; rangatira i runga i tona kawai katahi: rangatira i runga i tona karangatanga he Mahita Tumuaiki no Te Aute ka rua: he rangatira i runga i ona whakaaro rangatira me ana wawata e mohiotia nei e tatau e te Iwi Maori katoa ka toru: tuawha he mea kei runga ake o era katoa nāna ia i tino whakaikēke ake, i tino whakarangatira, ara he tangata tino u, piri pono hoki ki tenei mea ki te whakapono, he whakapono kihai i taea te whakakorikori te ucue ranei e nga whakama-tautauranga huahua a te ao, a te kikokiko a te rewera, a taea noatia te whakamatautauranga nui o te mate i whakaweatia nei e ia i te hari nui i tona aroaro e takoto mai ana ara e kore rawa e roa kua tae ia ki te okiokinga tuturu mona i roto i nga ringaringa o tona Matua i te rangi. Ko te rangatira Karaitiana tenei ko te mea e kiia nei e te Pakeha he "Christian gentleman." He tino tangata nui te tangata ina eke te karangatanga "gentleman" ki runga ki tona tinana otira ahakoa ano ko te mutunga mai o te tino rangatiratanga o te tangata ko te tapiritanga atu o te karaitianatanga ki te taha o tona rangatiratanga. Ko te ahua ra tenei o tenei Kaumatua o Te Tatana.

Haere ra e Koro, te "Matua o te Iwi Maori!" Haere ra e te Matua o te tini noaiho o nga tamariki kua puta atu i Te Aute! Tenei kei te hoki whakamuri nga mahara ki nga tau i penapena ai koe i a matou i o tamariki i whakatuputupu ai, i whangai ai ki te waiu o te matauranga, ka pakeke, ka whai huruhuru ka whai parirau ka rere ia tamaiti ia tamaiti ki tona wahi ki tona wahi. E kore e taea te korero whakatepe o mahi me o painga i te nui rawa heoi ano e taea ai me whakaaro kau i roto i te ngakau. Haere waiho ma matou e whakaaroaro o kupu whakamutunga i muri nei o kupu e mea ra koe i tetahi o nga Nama o te *Pipī*.

Haere māha atu i te mea kua tutuki tika i a koe tou karangatanga, kua whakawhaitia e koe te whawhai pai, kua

hopukia atu e koe te orangatonutanga kua waiho ake e koe ki muri i a koe he tauira ataahua, tino rangatira hei whaingā mā matou mā o tamariki, hei whaingā mā ou hoa, hei whaingā mā te Iwi.

He whakaatu poto tenei no ngā korero o te oranga o Te Tatana. I whanau ia ki Ingarangi. E rua ona tau ki te Kareti o Haipare (Highbury), ka haere ia ki Inia i te tau 1864 i runga i te whakahau a te Ropu Tuku Mihinare o te Hahi. Tekau-ma-tahi ona tau i noho ai ia i Inia me te mahi i whakahaua ai ia kia haere ki reira ara he whakaako i ngā tangata Maori o Inia. I mau rawa i a ia tetahi o ngā reo o ngā reo huhua o ngā Maori o reira. No te tau 1875 ka rere mai ia ki Niu Tirani nei. I runga i te pai o Niu Tirani nei mo tana wahine i runga i te ahua matemate ka whakaaro ia me noho iho raua i konei. Tu mahita tonu atu ia i taua tau mo te kura o Oamaru (Grammar School). No te tau 1878 ka whakatangia ia hei Mahita Tumuaki o Te Aute, hei 34 tenei mo ona tau e tu Mahita ana ka mate nei. He tangata tau a Te Tatana ki te korero, he tangata matau marama te reo, kaore e nanunanu e aha. He tangata tenei e tika ana kia whakanuia ana mahi i muri i a ia ara kia whakamaharatia e ana tamariki puta atu hoki ki te Iwi. He maha nga huarahi whakamahara e rua ngā mea kei te whakaaro ake matou inaianei: tuatahi he Kohatu Whakamahara; tuarua, he Korahipi (Scholarship) penei i te Korahipi a te Mākarini. Ki to matou whakaaro mehemea ia e kaha ana ki te whakaputa mai i ona whakaaro ki a tatou inaianei mo enei ahuatanga ahakoa kua ngaro atu nei ia tera pea ia e whiriwhiri ko te Korahipi te mea tino pai o enei mea e rua. Tera ia e ki mai he pai ake te whakapau i ngā moni mo tetahi Korahipi i te whakapau noaiho ki te kohatu kahore nei ona painga heoi ano hei matakitakitanga mā te kanohi tangata; engari te Korahipi ka riro i te tamaiti ka riro tonu ko iara hei whangai i taua tamaiti i Te Aute puta noa atu ia ki waho. Ki te kore ranei e taea te Korahipi, hei tetahi moni iti nei mehemea e hia taua moni, ko ngā hua o taua moni hei hoko i tetahi mea nui hei hoatutanga ki te tamaiti tino matau i Te Aute; ara me āta whiriwhiri marika tetahi Komiti, a mā taua Komiti e whaka. rite tetahi ahuatanga mahi hei whakataetaetanga mā ngā tamariki. Ko te tamaiti i puta i taua whakataetae mana te paraihe, a mehemea ka nui atu ngā hua o taua moni e taea ai te whakaputa he paraihe tuarua tuatoru, ka whiwhi ano ngā tamariki i tuarua i tuatoru i roto i taua whakataetae. Ki tā matou whakaaro ko te mea tino pai rawa tenei. Tena e te Iwi, e ngā tamariki hoki o Te Aute, pewhea o koutou whakaaro mo tenei take. Mehemea ka taea e tatou te Korahipi me wa iho i tera; a mehemea ka uaua me waiho i tenei kua whakaatutia ake nei; a mehemea ranei kei a koutou tetahi

whakamaharatanga pai ake me whakaatu kia whiriwhiri ngatahi tatou.

TAENGA MAI O TE RONGO-PAI.

Whakaatu Poto.

1793. Ka tonoa mai a Hamuera Matenga ki Poihakena hei minita mo nga herehere e tukuna mai ana i Ingarani.

1807. No tenei tau ka hoki a Te Matenga ki Ingarani ka tono ki te Ropu Tono Mihinare i reira kia tukua he Mihinare ki Niu Tirani. Kua tino kaingatia tona kainga ki nga Maori e ahu atu ana ki Poihakena i runga i nga kaupuke hokohoko, patu weera hoki mai i te wa i tae mai ai ia ki reira haere noa ia ki Ingarani i tenei tau.

1810. No tenei tau ka tae mai ano a Te Matenga me etahi Mihinare tokorua hei haere ki Niu Tirani a Wiremu Hooro, he kamura me Hone Kingi he humeka. I tino ohore e Te Matenga i tona kitenga i a Ruatara i runga ano i taua kaupuke i haere mai ai ratou ko ona hoa.

1810-14. No waenganui i enei tau ka tae mai a Kenara ki Poihakena he mea tuku mai na te Ropu Tuku Mihinare.

1814. No te timatanga o tenei tau ka tonoa e Te Matenga a Wiremu Hooro raua ko Hone Kingi ki Niu Tirani. I to raua hokinga ki Poihakena ka korero raua i te pai o nga Maori.

No tenei tau i te marama o Tihema ka rere a Te Matenga ratou tahi ko ona hoa Mihinare ki Niu Tirani. Te wahi tuatahi i u ai ia ko Whangaroa te wahi i kohurutia ai nga tangata o tetahi kaupuke i mua tata atu. E karangatia ana taua kohuru ko "te kohuru o te Poito." Ko te mahi tuatahi a Te Matenga he houhou i te rongo a nga tangata o Whangaroa me o Pewhairangi.

Tihema 25, 1814. No tenei ra o taua tau ano 1814 ka tae ratou ko ona hoa ki Pewhairangi ara ki Rangihoua ki te kainga o Ruatara. Ko taua ra he wiki. No tenei ra ka ruia tutahitia nga purapura o te Whakapono ki waenganui o te Iwi Maori. Ko te rarangi a Te Matenga i tango-hia mai i te Rongopai a Ruka xi. 10, "Na he kai kauwhau tenei au ki a koutou no te hari nui." Ko te kai-whakamaori i tenei kauwhau ana ko Ruatara.

No te Hatarei nei te 2 o nga ra o tenei marama ka tae mai a Rev. Father Rees ki Turanga nei. Ka toru tau inaianei tona taenga tuatahi mai ki konei ki era atu taone hoki o Niu Tirani nei. I haere mai ia i roto i te Ope Minita o Ingarani i kowhiritia hei haere mai ki Niu Tirani nei ki te whakaohoho i te Whakapono o tenei wahi o te Hahi. Ko nga mea i rongo i nga kauwhau a Father Rees e kore rawa e wareware ki ana kupu, te kaha o aua kupu ana me te hohonu, me te reka o te whakapuakanga, te ngoto ki roto i te ngakau. No te po o te Hatarei te ra i tae mai ai ia ka timata tana kauwhau i roto i te wharekarakia hou o te taone o Turanga. Hei tera putanga o ta tatou manu ka tuhi ai i etahi o ana kauwhau.

No te 31 o nga ra o Oketopa ka mate a Maora Pani, koka o Tame Arapata raua ko Mrs. Woodbine-Johnson me Matewai Mataira. Ko tenei kuia no mua atu o te taenga mai o te Whakapono ki Niu Tirani nei ka whanau. Kua pakeketia ia i te wa i tae mai ai a Te Matenga i te tau 1814. No te tau 1834 ka marena raua ko tana tane tuatahi. Ko Tame Arapata te 14 o ana tamariki, ko Matewai Mataira te 15, ko te Herewiwi te 16. No reira i te matenga o tenei kuia i nuku atu ona tau i te rau. He hanga whakamiharo te mau o ona mahara taea noatia te wa o tona matenga. Ko tona tino hoa o tenei kuia ko tana Paipera. I mua tata atu o tona hēnga ka mea atu te tamaiti ki a ia ara a Tame, "E Kui, kaore au korero whakamutunga?" Katahi ia ka mea mai, "E Hika, kaore ra he korero ke atu, ka mutu tonu te korero kia mau ki te Whakapono." Kua ngaro tenei tu ohaki inaianei takitahi rawa te rongona. Hei whakaakoranga tino nui ra tenei ki a tatou te roa o tenei kuia e ora ana mai rāno o te wa kaitangata taeanoatia te wa i whakatata ai te whakakotahitia te ture mo te Maori raua ko te Pakeha. He tino ki nana na te Kaihanga i tae mai ai ia ki enei ra i uru ai ia ki roto ki nga whakahaere o te ao hou. Tera e aroha ana mokopuna ina rongo kua mate ia. Ko Eru Johnson kei Ingarani kei nga tino takuta o reira e tapatapahia ana tetahi ona kanohi e mahia ana me kore e pai. Ko Maora Pani ko tona ingoa kei Whakaatane e Nēhi ana ko tona ingoa ia e mohiotia ana e te nuinga ko Nurse Mataira. Ko Johnny Halbert kei Sydney kei te whai i te matauranga mo te purei whira. Ko te wahine a Takuta Pomare he mokopuna nāna, me te wahine a Wi Paraire Rangihuna he mokopuna nāna. Ara noatu te nui o ana mokopuna ko nga mea i tutata atu i te wa i mate ai ia i eke katoa ki runga ki a ia. Haere e kui ka māma koe i nga taumaha o tenei oranga. Haere ki te utu whakahonore mou kei te ringaringa o tou Kaihanga e pupuri ana mai.

Kua timata tetahi "strike" nui ki Poneke i tenei marama kua hori ake nei. Ko te putake o tenei "strike" kaore i te tino marama ki a matou nei ki nga mea e noho atu nei i konei. Engari ki ta te mahara i hopuhopu haere ai i roto i nga whakamarama a nga nupepa ko te putake tenei ara he korenga no nga tangata mahi i runga i te waapu o Poneke i timata te mahi i te haora e tika ana hei timatanga mo ta ratou mahi. Te taenga ki taua haora kei te tu ke he hui ma ratou kaore rawa ratou i whakaatu ki o ratou rangatira e pera ana ratou. Te kitenga o nga rangatira kaore ratou i te mahi ka whakahaua he tangata ke noatu ki nga tūnga o era. Koiane tonu te timatanga o tenei "strike." Te hokinga mai o taua hunga i ta ratou hui ka mea kia whakahokia mai o ratou tuūnga ki a ratou kaore hoki i whakaetia. Hei "strike" tino nui tenei inahoki kua tae kei nga taone nunui katoa o Niu Tirani

te muranga o te riri. Ki te ki a te Ropu o nga tangata Mahi e kore e mutu mai ta ratou pakanga engari ka tuku ratou i o ratou tinana mo te mate. Ki te kore tenei mea e taea te peehi ka whawhai katoa nga wahi katoa o Niu Tirani. Kei te kaha te Kawanatanga ki te peehi haere inahoki kua whakahaua nga hoia kia noho reri tonu i nga wa katoa a kua nui nga mea kua uru ki te ope pirihiimana.

Katahi ano pea te Maori ka tino matau ki te ahua o tenei mea o te "strike" katahi ano hoki ka hangai ki te aroaro. Tena ia e haere tonu ana nga rongo o tenei tu ahuatanga i nga wa katoa i nga wahi katoa o te ao a ko te rongo kau e tae ana mai ki te Maori no reira kaore e aroake ki te kimi i te tikinga o tenei tu mea. Ka ki mai te pakeha ki te Maori kua piki ake te utu o te mea ka ui te Maori he aha te take. Ka mea mai te pakeha na tetahi "strike" ka mea atu te Maori he rupahu engari e tahae ana te pakeha. Inaianei kua tino kite te Maori i te ahua i pera ai i te "strike" i timata mai nei i Poneke. Kua kore e homai te peeke huka i inaianei e te hunga hokohoko ki te tangata kotahi engari e paunatia mai ana. He nui nga Maori kua tupono ki tenei ahuatanga ara kua tino pa tika mai nga tukunga ibo o te "strike" ki a ratou, he mea kaore nei i mohiotia e ratou tona ahua i mua.

HE INOI MO TE POOTI PIHOPA I TE PIHOPATANGA O WAIAPU.

E TE Atua Kaha rawa, Ora tonu, e Kawana na i nga mea katoa i te rangi i te whenua; Whakarongo atawhai mai ki nga inoi a au pononga; tukua mai hoki ki a matou he Pihopa e ritea ana ki tau e pai ai te pono o tana whakaako, te tapu o ana mahi, he mea mataara tonu, uaua tonu ki te whakaora i te wairua tangata, ki te whakanui i tou Ingoa. Ko Ihu Karaiti to matou Ariki. *Amine.*

E te Atua Kaha rawa, he inoi tenei na matou kia tukua ki nga tangata o te Hinota he ngakau mahara ki a koe e tupato ai ta ratou whiriwhiri i te tino Hepara mo tenei wahi o tau Hahi. Kia araia atu i a ratou te hae, te riri, te whakaaro he e wareware ai ratou ki tau e pai ai, e kore ai hoki e whiriwhiri i te tangata i paingia ra e koe mo tenei mahi minita; ko Ihu Karaiti hoki to matou Ariki. *Amine.*

Ko nga inoi enei kua whakaritea e Pihopa Awarere he inoitanga ma te Pihopatanga katoa atu i tenei wa tae atu ki te wa e tu ai te Hinota Whiriwhiri i te Pihopa hou. Kaore e araia te awhina a era atu Pihopatanga mo tenei take koia ka tukutukuna haeretia enei Inoi.

HE TURE TUTURU.

1. Kotahi putanga o TE KOPARA i te Marama.
2. Ko te oranga mo te pepa e rima hereni (5/-) i te tau, me nooti o te pouatapeta me pane ranei.
3. Ki te hiahia te tangata ki te tango i TE KOPARA me tuku mai e ia te moni i roto i te reta whakaatu mai.
4. E pai ana kia tukua mai nga korero o ia wahi o ia wahi o te Motu, engari kei te Etita te tikanga mo te ta i aua korero; kia marama te tuhituhi.
5. Me penei te tuhi i waho o nga reta katoa:—

Ki TE KOPARA,
Te Rau, Gisborne.

HE PANUI.

Ki te hiahia te tangata ki te Rawiri ki te Himene:
he nui noa atu nga pukapuka kei a au inaianei: ko
te utu:—

He mea nui, kiri noa, 2/6	He mea paku, kiri pai rawa, 3/6
He mea nui, kiri whero, 3/-	Rawiri & Himene, kiri noa, 1/6
He mea nui, kiri pai, 4/-	Rawiri & Himene, kiri whero, 1/-
He mea nui, kiri pai rawa, 5/6	Rawiri & Himene, pai, 3/-
He mea paku, kiri whero, 1/6	Rawiri & Himene, pai rawa, 4/-
He mea paku, kiri pai, 2/6	He Himene, 6d.
He mea paku, kiri noa, 1/-	He Kupu ma te Ngakau Inoi, 3d.

Maku e utu te pane kingi hei tuku atu i nga pukapuka ki a koe.

Na H. W. WILLIAMS,
Te Rau, Gisborne.

Ki te hiahia te tangata ki te Paipera ki te Kawenata
me tonu ki te BIBLE DEPOSITORY SUNDAY SCHOOL
UNION, Auckland.

Paipera, 2/6, 3/6, 4/6, me te pane kingi 1/-

Kawenata me nga upoko whakamarama, 2/6, 3/-, 4/6, me te
pane kingi 3d.

Kawenata paku, me nga Waiata, 2/-, 2/6, 3/-, 3/6, 4/-, me te
pane kingi 3d.